

nogle og tyve eller flere Billetter til Statsraadets, Universitetets, Byens offentlige Autoriteters og Fleres Disposition.

Da Oberst = Lieutenant Krabbe endnu ikke havde indfundet sig som Repræsentant paa Storthinget, saa blev det besluttet, at Statsraadet, ved Præsidenten, skulde anmodes, paa den hurtigste Maade at lade ham underrette om, at han ufortovert maa indfinde sig paa Storthinget.

Til Præsidenten indløb en Skrivelse, af Dags Dato, fra Hans Majestæt Kongen, om at en Deputation fra Storthinget maatte udsendes til Allerhøistamme paa førstkommende Mandag, for at meddeles Underretning om de Gjenstande, paa hvilke Kongen især ønsker at henlede det saaledes aabnede Storthings Opmærksomhed, da Allerhøistammes Sundheds = Tilstand ei tillader Ham personligen at aabne Storthinget. Denne Skrivelse blev oplæst i Storthinget, og lyder saaledes:

„Da Vor svækkede Sundheds = Tilstand ikke tillader Os, saaledes som Vi ønske, personligen at aabne Storthinget, som efter den Os givne Meddelelse nu har constitueret sig, saa anmode Vi Norges Riges Storthing ved denne Vor Skrivelse til Dig, som dets interimistiske Præsident, at udvælge en Deputation, som kunde møde hos Os paa Ladegaards = Den, Man-

dag Formiddag næstkommende, for af Os at meddeles Underretning om de Gjenstande, paa hvilke Vi især ønske at henlede det saaledes aabnede Storthings Opmærksomhed.

Ladegaards • Den, den 8de October 1814.

Christian Frederik.„

Pastor Brun opkastede det Spørgsmaal: om Storthinget kunde ansees constitutionsmæssigen at være aabnet ved denne Hans Majestæts Skrivelse? Efterat der om denne Gjenstand var blevet debatteret, foretoges Bøtering, ved hvilken Spørgsmaalet eenstemmigen blev besvaret ved Nei.

Derefter opstod Spørgsmaal: om man angaaende Storthingets constitutionsmæssige Aabning paany skulde henvende sig til Statsraadet, eller om dette skulde skee directe til Kongen? Ved 69 Stemmer imod 7 blev det afgjort, at Saadant skulde skee ved en Deputation til Statsraadet. Storthinget overlod til Præsidenten, at udnævne en saadan Deputation, bestaaende af 4 Medlemmer. Ifølge deraf udnævnte Præsidenten D^{hr}. Statsraad Treschow, Biskop Sørensen, Capitain Mogfeldt og Statsraad Knudsen. Til denne Deputation blev det overdraget, skulde at begive sig hen til Statsraadet, og hos Samme at begjere Storthinget i Dag aabnet paa den i Constitutionens 74de §. foreskrevne Maade.

Deputationen begav sig strax hen til Statsraadet, og bragte Storthinget kort derefter den Underretning, at Statsraadet, inden en halv Time, vilde møde paa Storthinget, som da, paa Kongens Begne, skulde worde aabnet i Dvereensstemmelse med Grundloven.

Statsraaderne Rosenkrantz, Sommerhjelm, Collett og Wall mødte, inden bemeldte Tids Forløb, paa Storthinget. Kammerherre Rosenkrantz fremstod paa Kongens Begne, og aabnede Storthinget ved en Tale, som han erklærede at have i Dag modtaget fra Hans Majestæt, med Ordre paa Storthinget at oplæse Samme. Denne Tale lyder saaledes:

„Normænd! Henved fem Maaneder ere herunderne, siden jeg i Eders Samfund modtog den Krone, Eders Tillid skjenkede mig, og som jeg, haabende paa Forsynets Bistand i vor retfærdige Sag, troede at kunne bære til Eders Held: det eneste Formaal for mine Bestræbelser.

Dengang omhylledes Fremtiden af en Taage, som de nyligen indtrufne vigtige politiske Begivenheder endnu ikke havde lettet. Uvist var det, om Europas mægtige Stater fremdeles vilde enes om at undertvinge et Folk, der kun fordrede samme Rettigheder og den Frihed, de med saamegen Opofrelse havde tilkæmpet andre Folkfærd, og, skjønt man ikke kunde negte sig selv, at Norge, hvis det stædedes i Kamp imod disse,

eller blot i vedvarende Uvenskab med England, ikke vilde kunne udføre sit begyndte store Verk, var der dog indtil den Stund ingen grundet Anledning til at mistvivle om et muligt heldigt Udfald, heller ei for mig til, ved ytrede Betænklichkeiten, at udbrede Mismod iblandt Folket.

Uden Begrænsning modtog jeg den Krone, hvis Byrder jeg ingenlunde oversaae. Bekymringen for Norges Fremtids Held, hvilket jeg endnu kun ufuldkomment formaade at berede, var den tungeste blandt disse, og kunde ene lettes ved Bevidstheden: stedse at ville det Gode og derved at fortjene Folkets Kjærlighed.

Om end Skjæbnens Bud og mangehaande Vanheld sønderbryde mit Haab, saa skal denne Selvbevidsthed beroligende følge mig, og de Retfærdiges venlige Erindring være min Trøst.

Snart udviklede sig de Europæiske Magters Sindelag mod Norge. De med deres hertil ankomne Gesandtere vekslede Noter, som ere bekjendtgjorte, og som skulle forelægges Stortinget, vise Hines bestemte Villie: at see Norge forenet med Sverrig, samt hvorvidt jeg tillod mig at give efter for deres Forestillinger, for, om muligt, at forekomme den ulige Kamp, hvormed Norge trueedes. Den Bekymring, at det Norske Folk, maaskee af Hengivenhed for mig, skulde udsæt-

tes for større Byrder og Plager, end uundgaaelig nødvendig var, saafremt Storthinget, efter moden Overveielse af Rigets Tilstand, vilde give Gesandternes Forestillinger Gehør, gjorde det Danske levende hos mig, at see et Storthing forsamlet, der kunde drøfte disse vigtige Anliggender, og for hvilket jeg kunde nedlægge min oprigtige Erklæring: at jeg er villig til at opofre min personlige Stilling for at afværge Rigets Udelæggelse. Men Vilkaarene, under hvilke denne min Hensigt med en forlangt Waabenstilstand ene kunde opnaaes, vare, efter Gesandternes seneste Erklæring: tvende Fæstningers Overgivelse til Svenske Tropper, og, fra min Side, en ubetinget Frasigelse af Kronen.

At indvilge dette unødigheden, kunde jeg ei forsvare for Folket og for min Samvittighed; thi det krænkede Grundloven. Krigen blev uundgaaelig; dens Hændelser ere bekjendte, de ere Gjenstanden for en Undersøgelse, hvis Resultater skulle vorde Nationen forelagte.

Enhver, der upartisk vil veie Fiendens Stridskræfter mod vore, vil indsee, at den Norske Armee snart nødvendig maatte indskrænkes til Forsvarskrigen, og, med Forraad paa faa Uger, blev dens Stilling dobbelt afhængig af Fiendens Foretagender; det stod i hans Magt, enten at lade os uangrebne, da maatte Armeen omsider af sig selv have opløst sig, eller og

med Overmagt at forcere Glommen nordenfor Christiania, og tillige ved landsatte Tropper at affkjære os fra vore Magaziner. Dimgaaet havde Armeen da maattet bane sig en Vej til Fjeldene, men Størstedelen af den vilde uundgaaeligen have været opofret.

Kyndige Krigere ville ikke kunne negte, at jo denne Stilling bød, ikke letsindigen at afflaae de Tilbud om Waabenstilstand, som gjordes; denne var for Dieblirket Armeens Redning, og som saadan maa dens i sig selv haarde Betingelser betragtes. Den har standset Krigens Ulykker; den har bidraget til at bærge Høstens rige Afgrøde; den har aabnet vore Havne for Handel og Tilførsel; den har gjort det muligt for mig at sammenkalde et Storthing, paa det Rigets Tilstand modent kan drøftes.

Hvilket Emne kan tænkes vigtigere for Fædrelandsvennen, for den gode Landsfader, der stedse bør stræbe at afværge de Plager, som true, og at afhjælpe de Mangler og Gjenvordigheder, som hvile over Land og Folk?

Norges Tilstand altsaa kunne vi, desværre! ei negte os at være et, efter syv Aars Krigs = Anstregelser, ved næsten uafbrudt Savn af Udslibning og Tilførsel, svækket Riges, hvis Hjælpesilder til Indbyggernes Underholdning, til Næringsveienes Drift og til Armeens Forsyning herved maae besværliggjøres, om

ei aldeles standse. Med utrolige Anstrengelser ere de Forraad, som endnu have, tilveiebragte; Landet er i Aar velsignet med en ypperlig Høst, og længere end sædvanligt vil Mangelen derved afværges, men sikkert Haab om blidere Udsigter for Fremtiden giver dette ei, saalænge alle Tilførsels = Kilder ere stoppede, og saalænge vore, ved den Dansk = Norske Stats forvirrede Pengevæsen, dybt sunkne Papiirspenge ei kunne tjene til Betalings = Middel udenlands.

Rigsforsamlingen paa Eidsvold udsatte Oprettelsen af en Bank, og den berammede Laane = Indretning, som dermed skulde staae i Forbindelse, kunde ei heller, forinden næste Storthing, bringes i Virksomhed. Saaledes seer Staten sig berøvet alle Midler til Betaling af en stor Deel af de indførte Gødemidler, samt til at anskaffe flere Forraad; alle Statens Udgifter have hidtil maattet bestrides ved de af Rigsforsamlingen bevilgede fjorten Millioner Rbdlr. N. B., men, hvis Krigen vedvarer, vil næste ordentlige Storthing være nødsaget til at forøge Statsgjelden; thi Indtægter af Tolden, eller Skatter af de forarmede Indvaanere, ere ei at regne paa. Et udenlandsk Laan kunde have afbødet megen Forlegenhed, og Samme burde vist have været Gjenstanden for Storthingets Opmærksomhed; men, saalænge de udvortes poli-

tiske Forhold vedblive at være os imod, er Saadant ei at opnaae.

Nogen directe eller indirecte Bistand af de større Europæiske Magter var, hvo negter sig det, nødvendig til Norges Redning, og jeg byggede mit Haab paa Forventningen herom. Men deres bestemte Erklæringer tilintetgjorde dette Haab; døv mod alle Forestillinger, viste det Engelske Ministerium Rigsforsamlingens Uffendte tilbage, og dets Blocade = System stærkedes, ja udvidedes til Kysterne af Bergens og Trondhjems Stifter. Saaledes berøvet alt Haab om Understøttelse og Tilførsel, med dette Billede af Rigets Tilstand for Dine, burde jeg, det forekom mig at være en fuldkommen Pligt, selv ikke vægre mig at bringe Fædrelandets Frelse det høieste Offer, noget Mennecke formaaer at frembære: Offeret af sin Lykke, af sin Tilfredshed. At jeg i Folkets Hænder skulde nedlægge den udøvende Magt, som jeg af Folket havde modtaget, blev fordret som en ufravigelig Betingelse for Vaabenstilstanden.

Hadde jeg, ledet af Uergjerrighed, blot villet forsvare min Krone til det Yderste, da havde jeg fortsat Kampen, mindre bekymret om Norges Skjebne, hvis det, efterat dets Stridskræfter vare udtømte, blev afhængigt af Seierherrens Vilkaar; jeg havde maattet opofre Folket for min Skyld, uvis om, ved de mægti-

ge Staters Mellemkomst, omsider at see Striden endt til Fordeel for Norge; thi, skulde dette Rige længe friste den Skjæbne, at stride med egne Kræfter, uden fremmed Bistand, da var dets Undergang lige vis.

Ved at ende Kampen førend man var aldeles overvunden, ved at byde Haanden til Forlig, da den Svenske Regjering antog Grundloven af 17de Mai, som Basis for Foreningen, hvis Storthinget fandtes villig til Samme; ved endeligen, saaledes som Nødvendigheden bød det, at forbinde mig til at nedlægge den udøvende Magt, opnaedes, og kunde ene opnaaes, det som Menneskelighed og min Dmhu for Folket gjorde mig saa saare onskeligt: Landets Nedning for Udelæggelse. Jeg vilde ikkun bære Norges Krone til Folkets Held.

Saa snart jeg indsaae, at jeg, med den redeligste Villie, uagtet al Anspændelse af menneskelige Evner, formedelst vor egen Tilstand og saa Forsvarsmidler, og formedelst vore Forhold til fremmede Magter, ikke kunde føre det begyndte store Verk igjennem; saasnart jeg troede, at Folkets Lidelser, for min Skyld, forøgedes: da skyldte jeg Nationen at fremstille Billedet af Rigets Tilstand for dens Dine, og ikke for at haandhæve min Stilling i Staten, at berede dens Banheld i høiere Grad, end Skjæbnen ufravigeligen synes at have bestemt. De Saar, som syv Aars Krig har

forvoldet, trænge til Lægedom, og ved Fredens Belsfigenelser ville de lykkeligere Dage, som jeg, desværre! ikke formaaede at berede dette herlige Land, kunne vindes.

Rigets Tilstand byder at høre og overveie de Forslag til Forening, som Sverriges Konge har forbeholdt sig, umiddelbart at meddele Storthinget, og hvorved han har forpligtet sig til at fornye de Løfter, som han allerede har givet det Norske Folk.

Rigets udvalgte Mænd kunne nu med modent Overlæg, og uden andet Hensyn end Fødelandets Lær, bedømme Rigets Stilling, og vælge, hvad der, efter Omstændighederne, kan tjene til dets Bedste.

Lader mit Minde leve iblandt Eder, Normænd! som en Bøns, der vilde Eders Vel, der hidtil bevarede Landet fra Anarchiets Rædsler, der, negtet al Bistand af andre Magter, savnede Midler til at føre det store Bærk for Norges Uafhængighed igjennem, og som opofrede sin Tilfredshed og personlig lykkelige Stilling iblandt Eder, for ei at see Norge ødelagt, men derimod dets constitutionelle Forfatning sikret, og herved, saavidt muligt, dets Selvstændighed bevaret. Jeg havde sat min Hæder og min Glæde i at lyksaliggjøre det Norske Folk; nu vil jeg finde min Trøst i den Bevidsthed, at have virket, hvad jeg formaaede, til at lindre de Trængsler, der tungt hvile over det elskede Fædreland."

Efterat Storthinget saaledes var aabnet, forlode Statsraaderne Samme.

Det blev derpaa eenstemmigen vedtaget, at en Deputation, bestaaende af 25 Medlemmer, skulde udnævnes til paa førstkommende Mandag Formiddag d. 10de d. M. at begive sig hen til Hans Majestæt Kongen, i Anledning af Allerhøistfammes Forlangende i Skrivelse af Dags Dato. Storthinget overlod til den i Dag udvalgte Committee, i Forening med Præsidenten, at udnævne denne Deputations Medlemmer. Ifølge heraf bleve følgende Repræsentanter dertil udnævnte, nemlig: Statsraad Treschow, Ridder, som Formand; Biskop Bøch, Ridder og Dannebrogsmænd; Consul Konow; Gaardbruger Erik Nord, Dannebrogsmænd; Provst Niels Hertzberg, Ridder; Gaardbruger Aad Davidsen Kløve; Gaardbruger Dsmund Nordgaard; Lensmand Gram; Amtmand Sommerfelt, Ridder; Gaardbruger Ole Haagenstad; Biskop Sørensen, Ridder; Kjøbmand Iver Holter, Ridder; Gaardbruger Hans Grundsoet; Sorenskriver Berg; Provst Sars; Pastor Jacob Bull; Gaardbruger Peter Bøgvold; Garvermester Jørgen Jørgensen; Lods Lars Godøen; Major Sibbern; Gaardbruger Rasmus Wieland; Major Hegermann, Ridder; Proprietair Anders Gotaas; Lensmand Forsøth, Dannebrogsmænd, og Kjøbmand Carl Stoltenberg, Ridder.